

The background of the cover is a stylized illustration. At the top, a large red hot air balloon with horizontal lines is shown. Below it, a small basket with two figures inside is suspended by ropes. The sky is filled with soft, layered clouds in shades of light blue, green, and white. In the foreground, there are rolling green hills and a dark purple tree trunk on the right side. The overall style is soft and painterly.

Proa

FRANCESC SERÉS
La mentida més bonica

FRANCESC SERÉS

LA MENTIDA MÉS BONICA

Proa

Proa
A Tot Vent

Primera edició: octubre del 2022

© Francesc Serés, 2022

Drets exclusius d'aquesta edició:
Raval Edicions, SLU, Proa
Diagonal, 662-664
08034 Barcelona
www.proa.cat

ISBN: 978-84-7588-975-7

DIPÒSIT LEGAL: B. 15.373-2022

Composició: Realització Planeta

El paper utilitzat per a la impressió d'aquest llibre té la qualificació de paper ecològic i procedeix de boscos gestionats de manera sostenible.

Queda rigorosament prohibida sense autorització escrita de l'editor qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra, que serà sotmesa a les sancions establertes per la llei. Podeu adreçar-vos a Cedro (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra (www.conlicencia.com; 91 702 19 70 / 93 272 04 47).
Tots els drets reservats.

I

És de nit, és la nit del darrer dia i el país dorm com ho fan la major part dels qui hi viuen: manté algunes funcions bàsiques, el cor batega i els pulmons s'omplen d'aire amb la calma amb què es canvien els torns de nit en fàbriques i hospitals. Rere les parpelles de tots els que dormen hi ha la mateixa foscor que al cel, una volta llisa i humida que descansa mentre espera que arribi la llum i descobreixi un paisatge ple de turons, viles i ciutats. El consum energètic baixa i internet es refreda mentre s'estressa en altres parts del planeta. És una de les nits més llargues de l'any, a aquestes hores la foscor blau marí fa estona que tapa el país, i el pols cadenciós que impulsa la sang per venes i artèries es transforma en els solcs que deixen els camions, les furgonetes i els primers autobusos, un flux de llums de color metàl·lic.

Els núvols i les bromes passen per sobre de planes i muntanyes, de la mateixa manera que passen els somnis per sobre de les multituds que dormen. De nord a sud, de sud a nord, avançant des de l'est, els

somnis arriben i cauen sobre la banda fosca del planeta, de vegades pluja fina, de vegades nits de tempesta. Hi ha tants de somnis que algú podria pensar que surten dels caps de tots els que dormen i es passegen pobles, ciutats i països. Somien, els països? En què podria somiar, un país? Fa de mal dir si recorda temps passats, si tota aquesta matèria inanimada conté algun bocinet de les esperances i les pors dels que han anat pels seus paratges, per les ciutats que l'omplen i per les cases que veu aixecar i caure. Fa servir els seus habitants per distreure's i després recordar-los mentre dormen? Parla dels seus somnis amb els altres països o queda tot en un subconscient íntim i inexplicable que els homes recullen quan es desperten?

La Marina i en Carles dormen colgats sota un edredó de plomes. La quietud del dormitori és total, el silenci només es trenca pel ritme compassat de la respiració, sembla que es passin l'aire l'un a l'altra. La Marina té el son lleuger, segons indica el rellotge intel·ligent que li va regalar la seva filla, l'Ilse. Va estar uns mesos que el deixava a la tauleta de nit, però a mesura que s'ha anat acostant el dia ha tornat a estar neguitosa i vol saber com dorm. El rellotge li podria dir la temperatura que fa a fora, les hores que falten perquè es faci de dia i l'estat de les carreteres. El gràfic del son li mostra que, de mitjana, dorm millor que el 52 % de les persones que fan servir l'aplicació. No sap qui són, alguna vegada se les ha imaginades en països llunyans, a hores diferents, mirant els mateixos gràfics i s'ha de-

manat si hi ha algú que, com ella, es preguntí qui són els altres.

En Carles de vegades es desperta per anar al lavabo, però es torna a adormir de seguida. Dorm com una soca, amb tanta intensitat que la Marina l'enveja. Ella, a partir d'una hora indeterminada, es desvetlla i ha de fer veure que dorm —com si s'expliqués una mentida— per poder tornar a adormir-se mentre ell continua desaparegut sota l'edredó. En Carles necessita tapar-se les dues orelles per relaxar-se, una amb el coixí i l'altra li ha de quedar sempre sota l'edredó, tan a cobert que de vegades no se li veu la cara.

Des dels pocs avions que passen a aquestes hores es veuen camins de llum, aranyes que es connecten les unes amb les altres fins a arribar a la costa, a l'est, allà on el país sembla que li digui al mar que s'aturi amb tot de línies de fanals que fan de barrera perquè les onades no entrin terra endins. Les llums de color carabassa minven cap al nord i cap a l'est, entre valls i muntanyes i a les planes on hi ha la boira que a l'hivern tapa mig cos al país. Sí, el país somia, tots els països somien. El misteri és saber com i què. Té memòria dels somnis que ha dormit? El desperten els malsons? N'hi ha que dormen més profundament que els altres? N'hi ha que somien desperts? Sabem algunes coses, però encara tenim més preguntes que respostes. El que sí que és cert és el que podem descriure. Tothom intenta recuperar el que ha viscut en-

tre son i vigília, com qui prova de trobar la veritat oculta a la llum del dia.

De mica en mica, les ràdios i les teles comencen a canviar el to de les melodies i les músiques dels programes. Els presentadors enèrgics substitueixen els que murmuraven de nit als estudis, i els col·laboradors i els tertulians nous comencen a dir-hi la seva des de primera hora del matí. Hi ha sintonies transcendents, hi ha converses còmiques, discursos abrandats, fets gravíssims explicats amb lleugeresa i bajanades que s'estiren amb gravetat. La llum que comença a arribar de l'est avança com un corró i tothom ha pogut veure el vertigen que fan els carrers buits; cadascú intenta portar alguna cosa per contar, alguna novetat, alguna notícia que ompli el dia.

Falta poc perquè la Marina i en Carles es despertin i la volatilitat dels somnis i de la nit desapareguin del país i de les persones que l'habiten. Els contorns difusos es tornaran més clars quan es desensonyin, es posin les ulleres i tornin a preguntar-se, com cada dia, «On ho vam deixar, ahir?», aquesta pregunta que ens fem des que ens despertem fins que tornem a tancar els ulls i que va canviant fins a transformar-se en «On ho deixarem per a demà?». És difícil d'explicar com passa el temps per dins de la gent i dels països, cadascú fa el que pot per trobar-hi un sentit.

Passen les hores mentre la Terra gira i la nit arriba a la seva fi. Hi ha tot de ciutats, de nord a sud, que prenen el relleu de les que s'amaguen a l'altre costat

del planeta. Àfrica comença a canviar els colors i a Moscou fa dues hores que és de dia, però a la llum li costa il·luminar els carrers. Les bandes de núvols que passen per sobre d'Europa impedeixen que el sol trenqui la boira que hi ha a Berlín i a Viena. La nit s'estén per sobre de l'Atlàntic i a Amèrica hi ha gent que comença a dir que ha de fer un pensament i anar a jeure.

Els països viuen el temps com ho fan els seus habitants, se succeeixen i miren de donar un testimoni per intentar acomplir la tasca que creuen que algú els ha encomanat. Passen els anys, les dècades, els segles i fins i tot els mil·lennis. Si no hi fóssim, tot passaria igual? No ho sabem del cert. No sabem res de gairebé res, sabem tan poc de tants països i de tantes ciutats que gairebé sembla un miracle saber alguna cosa de tan fràgil com és tot el que vivim. La Marina recorda el dia que li van explicar com la gent havia deixat de creure que la Terra era al centre de l'univers, però encara recorda amb més intensitat aquella classe de la facultat on li van ensenyar que el sistema solar no era pla, com sortia als llibres, i que el Sol tampoc no s'estava quiet. El que més li va costar d'assumir és que tots els planetes giren al voltant del Sol com la cua d'un cometa que qui sap on va i que potser no mira ningú. De vegades es pregunta si els que passegen nit i dia per la Terra tenen consciència de la fragilitat de tot plegat. Despertar-se abans té aquestes coses, té temps per pensar, per recordar i per imaginar el que vulgui. Ah, la llibertat, quina por.

Aquesta història comença el 17 de desembre de 2021, a les 5.23 de la matinada, l'hora en què la Marina s'ha despertat, s'ha girat i s'ha tornat a adormir. Ha quedat en aquell estat de vigília voluntària en què els cometes i els països en boira es barregen, en la letargia de qui no vol que soni el despertador. Tot és molt elevat i a la vegada, massa prosaic.

Com que és el darrer dia, la història comença i s'acaba avui i ocupa poques hores de la vida de la Marina i en Carles. Seran hores intenses, però, plenes d'estones d'altres dies; els moments s'escolaran avall en el temps i tots dos es preguntaran sobre el futur. Quan el que s'explica és de veritat, es convoquen el passat i el futur, les causes i les conseqüències. Ells són al mig i volen saber què els ha passat. Es podrien mentir, com fins ara, perquè els homes menteixen, però les històries que comparteixen no en saben, de mentir. Tard o d'hora, tot se sap. És el que els ha passat a la Marina i a en Carles durant els últims anys en aquesta urbanització en un racó del Penedès, entre Vilafranca i Sant Sadurní, un dels molts puntets de llum que els homes deixen oberts de nit per no quedar-se a les fosques, un de tants, un de petit.

Les històries petites són les que ocupen més temps i necessiten més energia, les que consumeixen més pensaments i gasten més vides, més dies, més nits. Tot és minúscul, però a través del microscopi s'amplia el camp de visió fins a l'infinit. Hi apareixen galàxies llunyanes amb tot de poblets, llogarets i urbanitzacions,

nebuloses amb continents, estrelles amb ciutats i planetes, continents, i finalment, regions i països sencers, la geografia humana, el temps de tots els segles. Aquí, al mig, sota l'edredó que els tapa per protegir-se de totes aquestes inclemències, hi ha la Marina i en Carles.

El despertador avança cap a l'hora programada, dos quarts de vuit, i quan hi arriba, la pantalla comença a il·luminar-se amb tons càlids. Va ser un regal de la Sandra, la filla d'en Carles. La pantalla, gran com la d'una tablet, comença a il·luminar-se quan arriba a quarts de vuit. La llumeta vermella es fa grossa mentre canvia a groc, com si sortís el sol rere les muntanyes i el paisatge fos a dins de l'habitació. Se sent el so de l'aigua d'un rierol i del vent entre les fulles. La Marina ho va trobar queco però, com que no va dir res per no espatllar la complicada relació amb la Sandra, s'hi ha anat acostumant. Fins i tot li agrada, aquesta mentida. La Sandra i ella han passat per moments molt delicats i ara sembla que la cosa va millor. Semblar que va millor que abans és tot el que es pot demanar a algunes relacions. Les persones tenen aquesta classe de problemes. Des del cel no es veuen, totes aquestes petites, però així que t'hi acostes, l'escala del món esdevé una altra.

—Quina mandra, avui —remuga en Carles mentre palpa la tauleta de nit per trobar les ulleres. La Marina, quan la mira, ja les du posades i està més desperta que ell.

—Va, el darrer dia. Seran unes hores, no ens n'adonarem i ja tornarem a ser a casa. Aquí mateix, al llit. Fas cafè?

La Marina sempre li fa la mateixa pregunta, que de fet és un prec. Li agrada llevar-se i trobar la taula parada i el cafè a punt, com si abans de sortir de casa necessités assegurar-se que pot anar d'un refugi a un altre.